

Algemene beschouwingen augustus 2020

Bestaanszekerheid gemeenten

2020 is een opmerkelijk jaar. Uiteraard vanwege covid-19. Maar ook vanwege alle filmpjes van wanhopige burgemeesters en wethouders van gemeenten die we dit voorjaar voorbij zagen komen. Heel Nederland werd erop geattendeerd dat het 'water de gemeenten aan de lippen staat'. Ook ons college liet zeer terecht van zich horen. Door niet over de brug te komen is 'Den Haag' er in geslaagd het vertrouwen te verliezen van al die keurige, door de Kroon benoemde Boldings en hun gemeenten.

Keerpunt

Dat tanende vertrouwen is zeer ongelukkig, omdat juist nu de roep om een sterke publieke sector luid klinkt. Als de crisis al iets duidelijk heeft gemaakt, dan is het wel dat we de werkgelegenheid en arbeidskwaliteit in de publieke sector hebben verwaarloosd en daarmee de dienstverlening hebben aangetast.

Rol en betekenis lokale overheid

Geldt dat ook voor de lokale overheid? Ja, de coronamaatregelen die snel en efficiënt moesten worden opgepakt door de gemeente, hebben duidelijk gemaakt van welk wezenlijk belang een sterke lokale overheid is, die dicht bij de inwoners staat, zich in dienst van hen stelt en daarmee het vertrouwen van hen geniet. Den Haag moet zich realiseren dat daarvoor beleidsruimte en voldoende middelen noodzakelijk zijn. Een sterke overheid is ook nodig om weer terrein terug te pakken. Het is toch te gek voor woorden dat we schreeuwen om woningen, maar geen mandaat hebben om door te pakken.

Dan nu over naar de bouwstenen

Dichtbij bewoners en dorpen

Wij vinden het ongelukkig dat u, in afwachting van de bestuursrapportage over de huisvesting, al aangeeft de dienstverlening van burgerzaken te centraliseren en naar drie gemeentehuizen te willen gaan. Zoals in het voorgaande reeds gezegd, wil de PvdA een uitstekende dienstverlening van de gemeente. Onze inwoners moeten er zeker van zijn dat de gemeente schouder aan schouder met hen staat. Voor ons staat en valt dat niet met aantallen gemeentehuizen en loketten, maar wel met medewerkers die de opvatting huldigen dat ze er op elke moment zijn voor de mensen. We zijn er niet gerust op dat die attitude al bij alle medewerkers aanwezig is.

Om dicht bij de inwoners te staan hebben we gebiedswethouders en dorpencoördinatoren in het leven geroepen. We zijn wel benieuwd wat de betekenis van die wethouders en coördinatoren is geweest in de afgelopen twee jaar. Hoe je het ook wendt of keert, drie dorpencoördinatoren op 52 dorpen en nog een groot aantal wijken in de grotere dorpen, lijkt haast een onbegonnen taak. Wij

hebben ons afgevraagd of je niet veel meer voor de dorpen kunt doen als je meerdere medewerkers een dorp laat adopteren, waarvoor die medewerker het eerste aanspreekpunt is. Wij hebben het idee dat je daarmee meer aandacht aan elk dorp kunt besteden en bovendien benadruk je daarmee bij meer medewerkers de opvatting dat ze er zijn voor de inwoners en de dorpen.

De laatste tijd is er veel geïnvesteerd in de top van de organisatie. Misschien in deze fase wenselijk, maar wij zouden op termijn toe willen naar een plattere organisatie.

Jeugdzorg

‘It takes a village to raise a child’. Onder dit motto werd bij de overdracht gepleit voor een samenhangend jeugdbeleid; van consultatiebureau, via school, verenigingen en clubs naar hulpverlening. Met alle gedoe over geld dreigt dit perspectief te verdwijnen. Wij mogen dat ideaal als raad en bestuur niet uit het oog verliezen. Daarmee zeggen we ook iets over punt 7 op bladzijde 9 onder ‘Hoe gaan we het doen?’

De scenario's

Het college schetst ons drie scenario's met nog veel legostenen. Wij beschouwen de scenario's als vaststaand gegeven. Dat wil zeggen de bedragen. We gaan er wel vanuit dat wij met de legostenen nog kunnen schuiven. We beginnen met de scenario's om vervolgens onze legostenen te verplaatsen.

Wij kunnen ons vinden in scenario 2. Wij begrijpen de argumentatie van het college om voor dit scenario te kiezen. Enerzijds moeten we de algemene reserve weer op peil brengen, maar anderzijds moeten we de mogelijkheid houden om ontwikkelingen mogelijk te maken. Voor de bouwstenen er lagen hadden wij voor onszelf al uitgangspunten gekozen. Eén van de door ons gekozen uitgangspunten is **‘Acyclisch investeren’**. Dat wil zeggen dat juist de overheid in tijden van schaarste moet blijven investeren.

De legostenen

Als je naar de bouwstenen kijkt, dan is onze conclusie dat er in het sociale domein behoorlijk ingeleverd moet worden. Dat doet ons pijn, vooral omdat de grote angst bestaat dat de gevolgen van de coronacrisis met name mensen zullen treffen die op de arbeidsmarkt een zwakkere positie hebben, zoals mensen en vooral ook jongeren met een tijdelijk dienstverband of contract. En wat te denken van mensen met een arbeidshandicap. Waar kunnen zij straks een plek vinden?

Hoewel elke bezuiniging in het sociale domein pijn doet, pakken we onze drie grootste pijnpunten eruit.

CER

In 2018 werd ik op een terras aangesproken door een inwoner die in aanmerking komt voor de compensatieregeling eigen risico. Hij klaagde over het gejojo met deze regeling sinds 2016, toen deze regeling van het Rijk overging naar de gemeenten. Sinds die tijd is er niets veranderd. Het is nog steeds jojo-en met het bedrag en structureel is het nog steeds niet.

Bijzondere bijstand

Met de vertrekpunten 1 en 2 die in bijlage 3 genoemd worden kunnen we leven. Maar niet met een korting op de inkomenstoeslag. Meer willen we hier niet over zeggen. Het is duidelijk waar we staan.

Participatiefonds

Het participatiefonds lijkt aan z'n eigen succes ten onder te gaan. Jarenlang was er sprake van een onderbesteding en riepen we als raad dat er in de richting van de doelgroep veel beter gecommuniceerd moest worden. Nu daar eindelijk sprake van is (met dank aan Stichting Leergeld), voelen we ons genoodzaakt te bezuinigen op de regeling. Dat kan toch niet! Als we dat doen maken we onszelf volkomen belachelijk!

Voor het participatiefonds en de beide andere regelingen geldt dat betrokken inwoners zeker moeten zijn dat ze gedurende langere tijd voor een bepaald bedrag in aanmerking komen. Sociaal beleid mag nooit op willekeur gebaseerd zijn, anders riekt het naar liefdadigheid. Dat past wel bij organisaties als het Leger des Heils, maar die past de gemeente niet!

Wij zouden het benodigde geld graag willen halen bij gemeentelijk vastgoed, infrastructurele werken, een stukje van het ondernemers- en dorpenfonds en OZB. In ons amendement staat dat verder uiteengezet. Wij begrijpen niet waarom vastgoed niet veel sneller verkocht kan worden. Denk ook aan het ingekomen stuk uit Warffum. Meer en sneller geld halen bij deze projecten ten gunste van armoederegelingen.

Uitgangspunten

De verleiding is groot om in te gaan op alle uitgangspunten. Dat gaan we niet doen. De goede verstaander heeft zelf al wel een aantal uitgangspunten van de PvdA kunnen ontdekken in onze beschouwing. Eén begrip willen we er nog wel uitlichten, namelijk brede welvaart. Het is breed en daardoor niet erg toegespitst. Wil je alle aspecten een klein beetje aandacht geven of maak je keuzen? Daar ligt onze aarzeling met betrekking tot dit begrip. Ik hoor het mijn gesprekspartner op het terras al zeggen: **'Gelul! Je kunt er geen plak brood mee beleggen'**